

Súd: Okresný súd Topoľčany
Spisová značka: 9P/33/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4618200483
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 04. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Matúš Staríček
ECLI: ECLI:SK:OSTO:2018:4618200483.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Topoľčany sudcom Mgr. Matúšom Staríčkom vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: E. Y., nar. XX. Y. XXXX, trvale bytom T. V. XXXX/XXA, M., t. č. Diagnostické centrum, J. L. XX, C., v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Topoľčany, Škultétyho 1577/8, Topoľčany, dieťa matky: H. Y., nar. XX. E. XXXX, trvale bytom M. a otca: neuvedený, za účasti M. C., nar. 8. H. XXXX, trvale bytom T. V. XXXX/XXA, Topoľčany, o nariadenie ústavnej starostlivosti, takto

rozhodol:

I. Súd n a r i a d ť u j e nad maloletým E. Y., nar. XX. Y. XXXX ústavnú starostlivosť, ktorá sa bude vykonávať v Detskom domove Kolíňany, Hlavná 499, Kolíňany.

II. Matka j e p o v i n n á platiť výživné na maloletého vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona mesačne, a to vždy do 15. dňa v mesiaci vopred na účet Detského domova Kolíňany, Hlavná 499, Kolíňany, s účinnosťou odo dňa nadobudnutia právoplatnosti výroku rozsudku o nariadení ústavnej starostlivosti.

III. Súd r u š í náhradnú osobnú starostlivosť M. C., nar. X. H. XXXX nad maloletým E. Y., nar. XX. Y. XXXX, ktorá bola nariadená rozsudkom Okresného súdu Topoľčany zo dňa 21. júna 2016 č. k. 11P/8/2016-35, s účinnosťou odo dňa nadobudnutia právoplatnosti výroku rozsudku o nariadení ústavnej starostlivosti.

IV. Súd r u š í neodkladné opatrenie nariadené uznesením Okresného súdu Topoľčany zo dňa 7. novembra 2017 č. k. 10PPOm/9/2017-6, s účinnosťou odo dňa nadobudnutia právoplatnosti výroku rozsudku o nariadení ústavnej starostlivosti.

V. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Dňa 20.02.2018 bol Okresnému súdu Topoľčany doručený návrh Úradu práce, sociálnych vecí sa rodiny Topoľčany na nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletým E. Y., nar. XX.XX.XXXX v zmysle § 54 ods. 2 písm. b/ ZoR (zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov). Návrh bol odôvodnený tým, že maloletý bol rozsudkom Okresného súdu Topoľčany sp. zn. 11P/8/2016 zo dňa 21.06.2016 zverený do náhradnej osobnej starostlivosti p. M. C., ktorá má do náhradnej osobnej starostlivosti zverené aj ďalšie dve deti, a to E. Y. a S. C.. Spolupráca s rodiny s odborným tímom pre náhradnú osobnú starostlivosť sa začala realizovať od októbra 2016 z dôvodu avizovaných výchovných problémov a nedodržiavania hygieny u maloletého a tiež problémov v školskom prostredí. Poradenstvo bolo rodine poskytované v priestoroch domácnosti a dvakrát bola vykonaná návšteva Špeciálnej základnej školy v M. z dôvodu údajnej šikany, ktorej obeťou mal byť maloletý. Napriek uvedenému nedošlo k úprave vzťahov v rodine a vyriešeniu výchovných problémov. Situácia

sa vyhrotila v priebehu októbra 2017, kedy maloletý E. v škole uviedol, že je v domácnosti p. C. týraný a chce byť opäť zverený do detského domova, pretože sa mu v domácnosti p. C. nepáči. Matka maloletého sa zdržiava na neznámom mieste, podľa dostupných informácií v spoločnosti osôb bez domova a pravdepodobne požíva aj omamné látky. Diagnostické centrum C. maloletého hodnotí ako pokojného a nekonfliktného chlapca, ktorý si v škole plnil všetky svoje povinnosti v rámci svojich schopností, pričom jeho teoretické vedomosti sú na nižšej úrovni, čo ale dokáže kompenzovať vyššou iniciatívou pri vykonávaní praktických úloh. Maloletý opakovane pri pohovoroch udáva, že sa nechce vrátiť do rodiny p. C.. Nariadenie ústavnej starostlivosti je odôvodnené tým, že matka a ani iný príbuzný sa za súčasnej situácie nedokážu o maloletého riadne postarať a zabezpečiť riadnu osobnú starostlivosť.

2. Súd vo veci vykonal dokazovanie oboznámením sa s návrhom na začatie konania, lustráciami v Registri obyvateľov na maloletého a jeho matku, správou Sociálnej poisťovne, pobočka Topoľčany zo dňa 23.03.2018, správou Mesta Topoľčany zo dňa 26.03.2018, správou Úradu práce, sociálnych vecí sa rodiny Topoľčany zo dňa 27.03.2018, správou Diagnostického centra C. zo dňa 06.04.2018, správou z diagnostického pobytu a psychologického vyšetrenia maloletého v Diagnostickom centre C. zo dňa 06.04.2018, správou Úradu práce, sociálnych vecí sa rodiny Topoľčany zo dňa 10.04.2018, rozsudkom Okresného súdu Topoľčany č. k. 11P/8/2016-35 zo dňa 21.06.2016, uznesením Okresného súdu Topoľčany č. k. 10PPOm/9/2017-6 zo dňa 07.11.2017 a zistil tento skutkový stav veci:

3. Okresný súd Topoľčany rozsudkom č. k. 11P/8/2016-35 zo dňa 21.06.2016 zrušil ústavnú starostlivosť, ktorá bola nariadená nad maloletými deťmi Y. (E. a E.) rozsudkom Okresného súdu Topoľčany sp. zn. 7P/80/2012 zo dňa 31.05.2012 a maloleté deti zveril do náhradnej osobnej starostlivosti M. C., nar. XX.XX.XXXX. Rozsudok nadobudol právoplatnosť 19.07.2016.

4. Okresný súd Topoľčany uznesením č. k. 10PPOm/9/2017-6 zo dňa 07.11.2017, ktoré nadobudlo vykonateľnosť 07.11.2017, nariadil neodkladné opatrenie, ktorým maloletého E. dočasne zveril do starostlivosti Diagnostického centra C.. Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia v danej veci bol o. i. odôvodnený tým, že maloletý sa necíti byť súčasťou rodiny p. C. a chce byť z nej vyňatý. Rodine bolo poskytované poradenstvo v ich domácnosti, nakoľko sa odmietali zúčastňovať poradenstva na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny. Práca s rodinou bola sťažená neochotou p. C. k zmene zaužívaných spôsobov výchovy. Maloletý sa začal správať k p. C. a jej manželovi drzo, musel mať posledné slovo a provokoval deti. Maloletý napokon v škole uviedol, že je v domácnosti p. C. týraný a chce byť opäť zverený do detského domova.

5. Matka maloletého má evidovaný trvalý pobyt na adrese M., nie je v evidencii žiadateľov o dávku v nezamestnanosti, nie je vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie, nepoberá dávku v hmotnej núdzi a ani žiadne iné sociálne dávky a podľa správy Mesta Topoľčany žije túlavým spôsobom života a nezdržiava sa na jednom mieste.

6. V správe Diagnostického centra C. zo dňa 06.04.2018 je uvedené, že o maloletého sa počas jeho pobytu v Diagnostickom centre nikto telefonicky nezaujímal. Diagnostické centrum bolo počas vianočných sviatkov zatvorené, a preto vianočné prázdniny strávil v rodine svojej staršej sestry, ktorú oslovili. Sestra s tým súhlasila, no nemala finančné prostriedky na prepravu maloletého, a preto prepravu maloletého zabezpečilo Diagnostické centrum. Počas jarných a veľkonočných prázdnin sestru maloletého tiež kontaktovali, no maloletého si nemohla vziať do svojej domácnosti z finančných dôvodov. V správe z diagnostického pobytu a psychologického vyšetrenia maloletého v Diagnostickom centre C. zo dňa 06.04.2018 je uvedené, že maloletý bol v zariadení umiestnený na základe neodkladného opatrenia sp. zn. 10PPOm/9/2017. Maloletý je hodnotený ako pokojný a nekonfliktný chlapec, ktorý si v škole plnil všetky povinnosti v rámci svojich schopností. Jeho teoretické vedomosti sú na nižšej úrovni, ale dokáže ich kompenzovať vyššou iniciatívou pri vykonávaní praktických úloh. Maloletý na predchádzajúce obdobie v rodine p. C. nemal dobré spomienky. Rozprával, že musel v garáži rezať drevo a ak sa tete, u ktorej žil, zdalo, že urobil málo, zbila ho alebo nedostal jedlo. O možnom pobyte v detskom domove sa vyjadril, že tam pôjde radšej ako ku tete. Relatívnu spokojnosť vyjadril aj k jeho pobytu v Diagnostickom centre. V pestúnskej rodine sa necítil prijímaný, nevnímal tam pocit istoty a bezpečia, s rodinou nemal vytvorený vzťah. Poriadok vo veciach a hygienické zásady si u maloletého vyžadovali dôslednú kontrolu, neprikladal im náležitú pozornosť. Počas pobytu sa u neho neprejavili nevhodné prejavy správania a trvalo dosahoval dobré výsledky hodnotenia. Diagnostické centrum v závere správy odporučilo nad maloletým nariadiť ústavnú starostlivosť, ktorá sa bude realizovať v detskom domove

s odporúčaním pomôcť mu postupne spracovávať zážitky z minulosti v rámci psychoterapeutického vedenia a vytvoriť mu stabilné bezpečné a pre neho čitateľné prostredie.

7. Úrad práce, sociálnych vecí sa rodiny Topoľčany v správe zo dňa 10.04.2018 navrhol nad maloletým nariadiť ústavnú starostlivosť, ktorá sa bude vykonávať v Detskom domove Kolíňany, Hlavná 499, Kolíňany.

8. Na pojednávaní konanom dňa 10.04.2018 zástupca kolízneho opatrovníka žiadal návrhu vyhovieť. Uviedol, že maloletý má pocit, že k nemu nebolo v rodine p. C. pristupované ako k ostatným deťom. Maloletý bol počas vianočných sviatkov u svojej staršej sestry Y. Y., nar. XX.XX.XXXX, ktorá neprejavovala záujem o náhradnú osobnú starostlivosť o maloletého, napriek tomu, že ju o tejto možnosti informovali. Sestra maloletého nemá vytvorené podmienky pre dlhodobú starostlivosť o maloletého. Domácnosť p. C. bola navštívená dňa 20.03.2018 a p. C. sa vyjadrila, že sú v domácnosti bez maloletého spokojní a súhlasila so zrušením náhradnej osobnej starostlivosti. Uviedla, že vzťahy medzi ňou a maloletým boli narušené. Aj samotný maloletý sa opakovane vyjadril, že nechce byť v domácnosti p. C..

9. Podľa § 54 ods. 2 ZoR, súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a

a) dieťa je osvojiteľné a nie je možné ho zveriť do starostlivosti budúcich osvojiteľov alebo do starostlivosti fyzickej osoby podľa osobitného predpisu,

b) rodičia dieťaťa nežijú alebo im v starostlivosti o dieťa bráni závažná prekážka,

c) uložené výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 3 nevedlo k náprave alebo

d) rodičia dieťaťa sú pozbavení výkonu rodičovských práv.

10. Podľa § 54 ods. 5 ZoR, súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o ústavnej starostlivosti a označení zariadenia súd vždy prihliadne na citové väzby maloletého dieťaťa k rodičom, súrodencom a iným blízkym osobám a zohľadní možnosti zariadenia na utvorenie podmienok na zachovanie rodinných a citových vzťahov dieťaťa, jeho rodičov a súrodencov.

11. Podľa § 81 ods. 1 ZoR ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné.

12. Podľa § 81 ods. 2 ZoR, súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného zariadeniu, má toto zariadenie právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa, vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet maloletého dieťaťa.

13. Podľa § 62 ods. 1 ZoR, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

14. Podľa § 62 ods. 2 ZoR, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

15. Podľa § 62 ods. 3 ZoR, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

16. Podľa § 75 ods. 1 ZoR, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

17. Podľa § 47 ods. 1 ZoR, náhradná osobná starostlivosť zaniká

- a) dosiahnutím plnoletosti dieťaťa,
- b) smrťou maloletého dieťaťa,
- c) smrťou osoby, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti,
- d) právoplatným rozhodnutím súdu o zániku dôvodu, pre ktorý bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti,
- e) právoplatným rozhodnutím súdu o zrušení náhradnej osobnej starostlivosti,
- f) rozvodom manželov, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti podľa § 46.

18. Podľa § 47 ods. 2 ZoR, súd zruší náhradnú osobnú starostlivosť len z vážnych dôvodov, najmä ak osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, zanedbáva maloleté dieťa alebo porušuje svoje povinnosti; urobí tak vždy, ak o to táto osoba požiada.

19. Podľa § 363 CMP (zákona č. 161/2015 Z. z. - Civilného mimosporového poriadku), súd môže aj bez návrhu zrušiť nariadené neodkladné opatrenie, ak sa zmenia pomery alebo ak odpadli dôvody, pre ktoré bolo nariadené.

20. Vo veciach starostlivosti súdu o maloletých sa sleduje najmä záujem maloletého dieťaťa, ktorý bol ako zásada zakotvená prijatím zákona č. 175/2015 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon o rodine. Základným právom dieťaťa je právo na pokojné a harmonické rodinné prostredie a je povinnosťou rodičov mu takéto prostredie zabezpečiť. V prípade, že obaja rodičia alebo jeden z nich sa správa neprimerane a nevytvára vhodné prostredie pre zdravý rast dieťaťa, je dôvodné, ak sa dieťa zverí aj do starostlivosti inej osoby, čoho cieľom je ušetriť dieťa negatívneho vplyvu stresujúceho prostredia.

21. Súd mal v prejednávanej veci na základe vykonaného dokazovania za preukázané, že návrh Úradu práce, sociálnych vecí sa rodiny Topoľčany na nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletým E. v zmysle § 54 ods. 2 písm. b/ ZoR je dôvodný. V danom prípade boli splnené predpoklady na nariadenie ústavnej starostlivosti, pretože maloletému sa nepodarilo začleniť do rodiny p. C., ktorej bol maloletý zverený do náhradnej osobnej starostlivosti. U maloletého boli avizované výchovné problémy, ktoré sa nepodarilo vyriešiť napriek odbornému poradenstvu. Maloletý sa v škole vyjadril, že je v domácnosti p. C. týraný a že chce byť opätovne umiestnený do detského domova. Pobyt maloletého v Diagnostickom centre, do ktorého starostlivosti bol zverený neodkladným opatrením, bol hodnotený pozitívne, pričom u maloletého bol opakovane zistený odmietavý postoj k pobytu v domácnosti p. C.. Aj Diagnostické centrum odporučilo nad maloletým nariadiť ústavnú starostlivosť, ktorá sa bude realizovať v detskom domove s odporúčaním pomôcť mu postupne spracovávať zážitky z minulosti v rámci psychoterapeutického vedenia a vytvoriť mu stabilné bezpečné a pre neho čitateľné prostredie. V mieste bydliska ani v rodine maloletého sa nenašla vhodná osoba, ktorá by sa dokázala o maloletého riadne postarať. Matka maloletého žije túlavým spôsobom života a nie je známe, kde sa nachádza, pričom o maloletého nejaví žiaden záujem. Otec maloletého nie je v rodnom liste určený a staršia sestra maloletého nemá vytvorené podmienky na starostlivosť o maloletého. Vykonaným dokazovaním bolo dostatočne preukázané, že maloletý má výrazne odmietavý postoj k pobytu v domácnosti osoby, ktorej bol zverený do náhradnej osobnej starostlivosti, a preto je v záujme fyzického, psychického a sociálneho vývoja maloletého, i s prihliadnutím na ním tvrdené skutočnosti, ktoré predchádzali jeho umiestneniu do Diagnostického centra, aby bol umiestnený v ústavnom zariadení špecifikovanom vo výrokovej časti rozsudku.

22. Súd uložil matke maloletého povinnosť platiť výživné v minimálnej zákonom určenej výške s prihliadnutím na jej majetkové a sociálne pomery (žije túlavým spôsobom života, nie je v evidencii žiadateľov o dávku v nezamestnanosti ani v evidencii uchádzačov o zamestnanie, nepoberá dávku v hmotnej núdzi a ani žiadne iné sociálne dávky), a to v súlade § 81 ods. 2 ZoR na účet zariadenia, do ktorého má byť dieťa umiestnené.

23. Vzhľadom na to, že nad maloletým bola nariadená ústavná starostlivosť, súd s účinnosťou odo dňa nadobudnutia právoplatnosti výroku rozsudku o nariadení ústavnej starostlivosti zároveň zrušil podľa § 47 ods. 1 a 2 ZoR náhradnú osobnú starostlivosť M. C., nar. X. H. XXXX nad maloletým E., ktorá bola nariadená rozsudkom Okresného súdu Topoľčany zo dňa 21. júna 2016 č. k. 11P/8/2016-35, a podľa

§ 363 CMP taktiež neodkladné opatrenie nariadené uznesením Okresného súdu Topoľčany zo dňa 7. novembra 2017 č. k. 10PPOm/9/2017-6.

24. O trovách konania rozhodol súd podľa § 52 CMP, v zmysle ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Topoľčany.

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

Z odvolania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, musí byť podpísané a uvedená spisová značka konania. V odvolaní sa má ďalej uviesť proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č.233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (exekučný poriadok) v znení neskorších zmien alebo návrh na súdny výkon rozhodnutia podľa § 370 a nasl. CMP.